

Aan de leden van het Overleg Douane-Bedrijfsleven

Naam dienstonderdeel

Douane Landelijk Kantoor

Laan op Zuid 45
3072 DB Rotterdam
Postbus 3079
6401 DN Heerlen
www.belastingdienst.nl

Contactpersoon

Secretaris ODB

ODB@belastingdienst.nl

Datum

10-11-2020

Versienummer

1.0

Datum vaststelling

10-03-2021

Vastgesteld door

ODB

Auteur

Secretaris ODB

Bijlagen

Actiepuntenlijst (stand 6-11-2020)

verslag

Overleg Douane-Bedrijfsleven 4-11-2020

Omschrijving	Overleg Douane-Bedrijfsleven
Vergaderdatum	4-11-2020
Vergaderplaats	Videomeeting
Aanwezig	Douane, NVWA, FIN, evofenedex, TLN-FENEX, VNC, VNO-NCW, VNT0, ACN, ILT, TSL
Afwezig	BuZa, EZK
Kopie aan	leden ODB

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

Aan de agenda wordt toegevoegd agendapunt 2.4; mededeling definitie Exporteur. De agenda is hiermee vastgesteld.

2. Mededelingen

2.1 -/- Mededeling eHerkenning

De Douane geeft een korte update over eHerkenning. Na overleg met het Ministerie van BZK over vraagstukken m.b.t. gebruik van machtigingen hebben leveranciers aangeboden om een webinar te verzorgen voor het bedrijfsleven over eHerkenning en ketenmachtiging. De Douane adviseert om hierop in te schrijven.

Een koepel geeft aan dat het klopt dat e-Herkenning van het bedrijfsleven is, waarbij moet worden aangetekend dat het instrument opgelegd is. De varianten die zijn ontwikkeld maakt de samenwerking en het gebruik lastig. Daarnaast wordt het beheersen van de machtigingen een grote uitdaging. Belangrijk is dat eHerkenning door commerciële leveranciers wordt verstrekt en dat zulks een politieke keuze is, die in het voorstel Wet Digitale Overheid is opgenomen. Bedrijven die eHerkenning uitsluitend gebruiken voor het doen van belastingaangiften, krijgen overigens een compensatie voor de aanschaf van een speciaal daarvoor ontwikkeld middel, eHerkenning Belastingdienst. De uitdagingen met betrekking tot het gebruik bij Douane komen nu goed naar voren. De Douane heeft de problemen en signalen vanuit het bedrijfsleven doorgespeeld aan het verantwoordelijke ministerie.

2.2 -/- Mededeling Wetenschappelijk Onderzoek Integriteit Douane

De Douane geeft aan dat naar aanleiding van de kamerbrief over de Stand van zaken Douane (15 september) en de kamerbrief over het vervolg op het AO over de Douane (22 september), wordt medegedeeld dat een Wetenschappelijk Onderzoek naar de integriteit van de Douane uitgevoerd zal worden door KPMG. In dit onderzoek wordt onder meer gekeken naar corrumperende activiteiten van criminele organisaties (in het bijzonder gerelateerd aan drugsproblematiek) in relatie tot de aanpak van de Douane.

Namens de DG Douane is de directeur bedrijfsvoering DLK de opdrachtgever. De begeleidingscommissie bestaat uit een onafhankelijke voorzitter en een aantal functionarissen, met name uit de regio Rotterdam, zoals de Havenmeester haven Rotterdam, directeur veiligheid Gemeente Rotterdam, de Politiechef eenheid politie Rotterdam, de Regiodirecteur Douane Rotterdam Haven en de Inspecteur Generaal NVWA. De onderzoeksvraag luidt: *'Sluit de aanpak van de Douane, gericht op het voorkomen van het corrumpen van de organisatie en/of haar medewerkers, afdoende aan bij de ontwikkelingen binnen criminele organisaties op dit terrein? Zijn er witte vlekken in de aanpak van de Douane? Hoe kan de Douane haar aanpak duurzaam en toekomstbestendig versterken?'*

Bij het onderzoek zullen door de onderzoekers ook externe experts worden bevraagd, waaronder mogelijk ook vanuit het bedrijfsleven. De voorzitter geeft aan dat Douane het onderwerp van gesprek is geweest in de Tweede Kamer, middels twee AO's. Hierbij zijn zorgen geuit over de integriteit bij Douane in onder meer de haven van Rotterdam. Douane geeft aan dat het goed is dat dit onderwerp zowel door Douane als het

bedrijfsleven wordt opgepakt. Hoe gaat de integriteit door Douane worden gewaarborgd, is één van de vragen vanuit de Kamer? Dit heeft geleid tot het onderzoek dat nu wordt opgestart. Het intensiever screenen wil de Kamer sneller en breder laten uitvoeren. De verdiepte en continue screening staat inmiddels op de agenda.

Een koepel stelt de vraag of de stap van Douane om niet meer direct in de logistieke keten aanwezig te zijn, het weghalen van douanemedewerkers aan de poorten bij de terminals, bijgedragen kan hebben aan eventuele problemen op terminals. De Douane hoopt dat een scherper en onafhankelijk beeld komt over de aanpak van Douane in haar werkzaamheden en integriteit. De uitkomsten van het onderzoek worden door Douane binnen dit gremium en aan de Kamer worden gedeeld.

Een koepel merkt op dat het bedrijfsleven gebaat is bij een goed imago van Douane. Ook het bedrijfsleven heeft last van problemen op het gebied van integriteitsschendingen. Het is verstandig om proactief te kijken naar het uitdragen van signalen vanuit het bedrijfsleven richting de Kamer. Dat houdt in dat gezamenlijkheid opgetrokken moet worden, parallel aan het wetenschappelijk onderzoek. De Douane onderschrijft deze steun.

2.3 -/- Mededeling annuleren ODB Event 2020

De Douane meldt dat de voorbereidingsgroep voor het ODB Event naar aanleiding van het vorig overleg nader onderzocht heeft of het ODB Event 2020 in een digitale vorm mogelijk zou zijn. Uit de reacties van diverse koepels is vastgesteld, dat het ODB een voorgestelde digitale variant van het ODB Event niet draagt. Geadviseerd werd aan het ODB om het ODB Event in 2020 niet door te laten gaan, ook niet in een digitale vorm. Dit is per e-mail aan ODB voorgelegd waarop unaniem akkoord is gegaan met definitieve annulering van ODB Event.

2.4. -/- Mededeling Definitie Exporteur

Bij het overleg ODB Actueel van 23 september 2020 is gemeld dat besloten is tot 1 januari 2021 niet te handhaven op het juiste gebruik van de definitie van exporteur. Hiertoe is besloten omdat nader onderzoek wenselijk is naar consequenties van de wijziging van de definitie exporteur onder het DWU met betrekking tot niet-fiscale wetgeving. Daarbij is de koepels gevraagd de bij hen bekende knelpunten en oplossingen van andere lidstaten met de Douane te delen. De Douane geeft aan dat de uitvraag bij zusterdiensten in Duitsland en België geen nieuw inzicht heeft opgeleverd. De Douane heeft bij de Commissie navraag gedaan, maar dat heeft niet tot een wijziging van inzicht geleid. De voorbeelden die in andere lidstaten zijn ontwikkeld, zijn door Douane getoetst en dat blijken tijdelijk oplossingen. Ook een onderzoek van CLECAT heeft de Commissie niet op andere gedachten gebracht. Daarbij heeft de Commissie aangegeven te zullen onderzoeken of de lidstaten zich aan de regels houden waarbij een eventuele inbreukprocedure in het vooruitzicht wordt gesteld. Dit alles leidt ertoe dat de definitie/werkwijze zoals eerder gemeld aan het ODB per 1 januari 2021 gehandhaafd wordt.

Er bestaat geen nationale ruimte meer vanuit het DWU om de definitie exporteur anders te interpreteren zodat de handhaving moet worden opgestart. De knelpunten omtrent BTW spelen niet in Nederland, dat is in Duitsland als voorbeeld wel het geval. Douane geeft aan dat als het bedrijfsleven meer knelpunten heeft, dit kan worden aangeleverd.

Een koepel vraagt of dit probleem bij BuZa aangekaart is. De Douane bevestigt dit en geeft tegelijkertijd aan de vermelding in de douaneaangifte niet maatgevend is, de betreffende regelgeving is bepalend voor de identificatie van de aansprakelijke persoon. Daarnaast geeft een andere koepel aan dat het begrippenkader in het Europese niet altijd overeenkomstig is, dat had eerder in het proces bekend moeten worden gemaakt. Wel wordt dank geuit voor de inspanningen die zijn gedaan door de Douane en andere overheden richting de Commissie.

Een koepel vraagt of ergens te vinden is waar de aansprakelijkheid is beschreven, in relatie tot dual-use goederen. De douaneaangifte vormt immers geen maatstaf vanuit de wetgeving. Dit is nog niet opgenomen in de Q&A's die zijn opgesteld door BuZa. Douane is nog bezig met de Q&A's. **Actie**

3. Bestuurlijke positionering Douane

De Douane verzorgt een korte update van de bestuurlijke positionering (ontvlechting) van de Douane. Tijdens het vorige ODB was dit in de opstartfase en het besluit is inmiddels geaccordeerd en derhalve zullen er twee nieuwe Directoraten Generaals (DG's) ontstaan: Toeslagen en Douane. Per 1-1-2021 wordt deze structuur geactiveerd, wat echter nog niet inhoudt dat alle te verrichten zaken op dat moment al zijn geregeld. Veel afspraken moeten nog worden gemaakt. Zo moeten bijvoorbeeld de afspraken met de IV en Centrale Administratieve Processen (CAP) worden ingericht. Sommige afspraken kunnen in de loop van 2021 veranderen, op het moment dat Douane zelf eigen stafdiensten (verder) gaat inrichten. Voorbeelden zijn C&F, CIO-office, Communicatieafdeling, die allen bijdragen aan een volwaardig DG. Overigens is in het kader van de nieuwe toekomstige positie van de Douane reeds per 1 juli jl. de functie van een DG-Douane (Directeur-Generaal Douane) ontstaan. Op deze plek is mevr. Nanette van Schelven benoemd.

Een apart punt te noemen is de IV van Douane, waar wordt toegewerkt naar meer ontvlechten van Douane uit de Belastingdienst. Het is op dit moment lastig om het tijdsbestek te geven hoe lang dit gaat duren. Het belang van een goede robuuste IV-organisatie is prioriteit, geeft de voorzitter aan. Dit zorgt voor een goede voorspelbaarheid van de dienstverlening van Douane. Insteek is overigens ook dat alle e-mailadressen worden veranderd van belastingdienst.nl naar douane.nl.

4. Strategische Ontwikkelagenda

Vertegenwoordigers van een drietal koepels lichten een aantal onderwerpen toe, zoals het bezoek aan de Staatssecretaris, de aanpak van korte termijn prio's (vanuit de ODB overleggen gehouden op 12 juni en 8 juli 2020) en het lange termijn beeld van de Strategische Ontwikkelagenda (28 september 2020). De verslagen en de presentatie Strategisch Meerjaren Plan (SMP) Douane zijn bijgevoegd in de agenda.

Een aantal koepels heeft een gesprek gevoerd op 14 september 2020 met de staatssecretaris over het ODB bezien van uit de koepels. Hierbij is benadrukt dat de samenwerking tussen bedrijfsleven, Douane en andere overheden heel goed is en het instituut zeer waardevol wordt geacht. Daarbij wordt opgemerkt dat de staatssecretaris voorziet dat dit ook met andere lidstaten moet worden opgepakt. Een aanvulling vanuit een koepel benadrukt het belang van innovatie en op dit onderwerp ook in Brussel gehoord te gaan worden. De staatssecretaris gaat dit oppakken, geeft de voorzitter aan.

Naast een aantal gezamenlijke ambities zijn 4 hoofdzaken geformuleerd waarop de Strategische Ontwikkelagenda verder moet worden gebracht. 1) Nieuwe (techniek) toezicht modellen, 2) Optimalisatie datadelen t.b.v. ketenregie/beheer, 3) Dienstverlenende attitude centraal bij samenwerking bedrijfsleven - Overheid, 4) Versnelling rechtszekerheid in (backoffice)processen. Binnenkort is in klein comité een overleg over het vervolgtraject in relatie tot de lange termijn.

De voorzitter geeft aan dat deze punten nog geen projecten zijn, maar vooralsnog een paraplu functie dienen.

Tot besluit wordt gewezen op de aanstaande webinars van de WDO, de TI en de Picard bijeenkomsten. Hier worden veel onderwerpen op het gebied van innovatie besproken. De modernisering vanuit onze gezamenlijke belangen kunnen hierbij gebaat zijn, ook richting de Commissie, geeft Douane aan. Een aanvulling vanuit de koepel omtrent houding en gedrag betreft de nuance over kennisniveau aan beider kanten én het elkaar willen en kunnen begrijpen. De voorzitter geeft aan dat inmiddels dit punt ook politiek aandacht heeft.

5. Verslag overleg 8 juli 2020, actiepunten

Het verslag wordt goedgekeurd en de actiepuntenlijst wordt bijgewerkt.

Actiepunten:

- Beleidsdoorlichting: terugkoppeling kan pas plaatsvinden na aanbieding Kabinetsreactie aan de Tweede Kamer, wat verwacht wordt rond de jaarwisseling. Actiepunt blijft open staan. Een korte presentatie wordt gemaakt wanneer dit wordt actiepunt wordt toegelicht.
- Bij Bewijs van goede dienst zijn nog geen nieuwe ontwikkelingen te melden en wordt verzet naar volgende vergadering. Actiepunt blijft open staan.
- MijnDouane: De Douane licht toe dat in september een sessie is gehouden omtrent de uitrol van de applicatie. Hierbij kan gemeld worden dat het tijdpad met de uitbreidingen in MijnDouane nog met ODB gedeeld zal worden. In januari 2021 wordt begonnen met de eerste fase. Vanuit het bedrijfsleven is de wens geuit of ook andere communicatie kan worden opgenomen in MijnDouane. Het openstellen van MijnDouane voor bezwaar en als digitaal communicatiekanaal (Awb) wordt uitgezocht. Met deze mededeling kan het actiepunt als afgedaan worden beschouwd. Ook een planning is in ontwikkeling.
- Presentatie NVWA, blijft op verzoek van NVWA voorlopig op PM staan. NVWA geeft aan dat intern aan een meerjaren strategie wordt gewerkt en pas na overleg met het bedrijfsleven gecommuniceerd gaat worden in het ODB.

6. Rondvraag en Sluiting

Het volgende overleg ODB Algemeen vindt plaats op woensdag 10 november 2021.

Een koepel deelt mee dat de korte termijnplanning wordt behandeld in samenwerking met een andere koepel. Wel aandacht om de in het verslag vermelde notities van de prio's 2020 om te zetten in actiepunten. Dit zorgt voor een betere werkzaamheid. **Actie** secretaris.

De voorzitter sluit de vergadering.

Bijlage 1 Actiepuntenlijst 4-11-2020

Vergadering	Agp	Onderwerp	Wie	Wanneer
2020-07-08	2.1	Beleidsdoorlichting Douane agenderen bij ODB Algemeen 10 maart 2021.	Secretaris	ODB Algemeen 10-03-2021
2020-07-08	7	Bewijs Goede Dienst agenderen komend overleg.	Secretaris	ODB Algemeen 10-03-2021
2020-11-04	2.4	Opnemen Q&A aansprakelijkheid exporteur in relatie tot dual-use goederen	Douane	ODB Algemeen 10-03-2021
2020-11-04	6	Omzetten notities prio's 2020 in actiepunten	Secretaris	ODB Algemeen 10-03-2021
2019-10-30	7	NVWA Domeinoverleg Import: toelichting traject met bedrijfsleven ontwikkelingen 2025-2030.	NVWA	PM NVWA zal nog moment bepalen.

Vergadering	Agp	Afgedaan	Wie	Wanneer
2020-07-08	2.2	Traject GPA/SPA naar DMS, deelnemers klankbordgroep doorgeven.	Koepels	Augustus 2020
2020-07-08	2.2	Traject GPA/SPA naar DMS, sessie met koepels beleggen.	Traject SPA/GPA naar DMS	Meeting 9-7-2020
2020-07-08	3	Bestuurlijke positionering Douane. Brief aan TK over ontvlechting delen met leden ODB.	Douane	Op iBabs bij agendastukken geplaatst 20-7-2020
2020-07-08	6	ODB Event in de vorm van webinar laten onderzoeken.	Vorbereidingsgroep	Q3-2020
2020-07-08	7	Bewijs Goede Dienst, NVWA afstemmen met Douane over bevragen bedrijfsleven.	NVWA	NVWA e-mail naar ODB secretaris 8-7-2020
2020-07-08	8	Informatiesessie voor koepels over implicaties en invoering MijnDouane organiseren	Douane	Meeting 24-9-2020
2020-07-08	8	Nagaan of het digitaal indienen, bv van bezwaar en beroep, via MijnDouane officieel als communicatiekanaal is of wordt opengesteld.	Douane	Q3-2020